

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

XXI. De inquisitione culparum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

nonnullæ sint culpæ in quibus est culpa relaxare vindictam. Sanè cum olim ex litteris G. Decani, C Cantoris sancti Stephani, Iohannis Salinensis, T. de Grahi, & plurium aliorum Canonicorum Ecclesiæ Bisuntinæ ad apostolicæ sedis audientiam pervenisset te varia crimina commississe, ac ab eis fuisse per easdem litteras super perjurio & crimine simoniæ & incestu delatum, felicitis recordationis C. Papa prædecessor noster servata iudiciali gravitate tibi certum terminum assignavit quo, responsurus objectis, apostolico te conspectui præsentares. Cum autem tu juxta tenorem factæ tibi citationis ad sedem apostolicam accessisses, te & dilectis filiis Io. & C. Archidiaconis apud sedem apostolicam constitutis, expectavimus aliquandiu si qui forsitan contra te procederent, & quæ de te litteris intimaverant, proponerent in scribendo. Ceterum cum nec unus etiam appareret qui te impeteret de prædictis, ne aliquid de contingentibus omittere videremur, prædictis Archidiaconis vocatis ad præsentiam nostram, & in nostra & fratrum nostrorum præsentia constitutis, quæstivimus diligenter si quid super prædictis adversus te pro se vel aliis proponere vellent, & quod scripserant, legitimè demonstrare. Ipsi autem quod non proposito accusandi hoc scripserant responderunt, sed quia tu super quibusdam incorrigibilis videbaris, quædam de te sedi apostolicæ duxerant intimanda, sed nuntius qui pro litteris impetrandis accessit, mandati formam præsumpsit excedere. Nos igitur famæ tuæ consulere cupientes, dictis Canonicis contra te super prædictis silentium duximus imponendum, ne te de cero eis super ipsis accusare liceat vel infamare, illius sequentes exemplum qui cum muliere dixisset, *Nemo te condemnavit, mulier?* & illa, *Nemo, Domine, Nec ego,* inquit, *te condemnabo. Vade, jam amplius noli peccare.* Quia verò prædicti Canonici citra vinculum inscriptionis desistere voluerunt, eis de juris permissione id non duximus imputandum. Ne autem in absolute tua nimis procedere videamur, quamvis potius in odore bonæ opinionis cœpiscoporum nostrorum quam eorum infamia delectemur, venerabili fratri nostro Cabilonensi Episcopo & dilecto filio Abbati de firmitate inquisitionem famæ tuæ duximus committendam.

TITULUS XXI.

De inquisitione culparum.

Idem Neapolitano Archiepiscopo & C. sancti Laurentij in Lucina Presbytero Cardinali apostolicæ sedis Legato.

Nihil est penè quod magis debeat formidare prælatus quam vitium negligentia: quia si juxta testimonium veritatis de omni verbo otioso in die iudicij rediturus est rationem, quanto magis de omni bono neglecto, cum eum etiam qui opus Dei fecerit negligenter scripturæ divinæ sententia maledicat. Heli namque summus sacerdos, licet in se ipso bonus existeret, quia tamen filiorum excessus efficaciter non corripuit, & in se pariter & in ipsis animadversionis divinæ vindictam excepit, dum filiis ejus in bello peremptis, ipse de sella corruens fractis cervicibus expiravit. Ad corrigendos igitur subditorum excessus tanto diligentius debet prælatus assurgere quanto damnabilius correctionem eorum negligeret; contra quos, ut de notoriis excessibus taceatur, etsi tribus monitis procedere possit, per accusationem videlicet, denuntiationem, & inquisitionem ipsorum, ut tamen in omnibus diligens adhibeatur cautela, sicut accusationem legitimam præcedere debet inscriptio, sic & denuntiationem caritativa correctio, & inquisitionem clamorosa debet insinuatio prævenire. *Descendam* (inquit Dominus) *& videbo utrum clamorem qui venit ad me, opere jam compleverint.* Tunc enim clamor pervenit ad prælatum, cum per publicam famam aut insinuationem frequentem subditorum sibi referuntur excessus, & tunc debet descendere & videre, id est, mittere & inquirere utrum clamorem veritas comitetur. Si autem juxta canonicas sanctiones, si quid de quocumque clerico ad aures prælati pervenerit quod eum justè possit offendere, non facile credere debet, nec ad vindictam eum res accendere debet incognita, sed coram Ecclesiæ suæ senioribus diligenter est veritas perscrutanda, ut si rei poposcerit qualitas, canonica distinctio culpam feriat delinquentis, non tanquam idem sit auctor, accusator, & iudex, sed quasi fama deferente vel denuntiante clamore officij sui debitum exequatur, eo semper adhibito moderamine,

Lib. 2. ep. 169.

ut juxta formam judicij, sententiæ quæ forma dicitur.

*IDEM CANTVARIENSI
Archiepiscopo.*

Cap. Dilectus
de simonia.

Dilectus filius magister Andreas nuntius tuus pro parte tua fecit in audientia nostra proponi quòd cum Cantuariensem diocesim secundum consuetudinem prædecessorum tuorum visitas, ut quæ corrigenda sunt corrigas, & statuas quæ secundum Deum videris statuenda, in monasteriis & canonicis regularibus & religiosis locis pullulasse repereris simoniacam pravitatem, ita ut in eis multi sint pretio recepti qui potiùs gratis recipi debuissent, immo etiam ad religionis observantiam invitari. Dubitas igitur utrum quia multitudo reperiatur in causa, severitati fit aliquod detrahendum, an in tales exercere debeas rigorem canonicæ disciplinæ. Nos igitur inquisitioni tuæ taliter respondemus, quòd si adversus eos qui labe fuerint hujusmodi maculati accusatio coram te fuerit canonicè instituta, postquam crimen ordine fuerit judiciaria comprobatum, tam in dantes quàm in recipientes canonicæ severitatis exerceas ultionem. Quòd si de hoc tibi per solam inquisitionem constiterit, eos qui per simoniacam pravitatem in locis talibus sunt recepti, ab illis amotos ad agendam pœnitentiam ad monasteria dirigas arctiora. Abbatibus autem, Abbatissis, Prioribus, prælatis quibuslibet, & officialibus eorundem injungas pœnitentiam competentem, & donec illam peregerint, eos à sacrorum ordinum executione suspendas. Studeas autem omnibus per Cantuariensem provinciam sub interminatione anathematis auctoritate tam tua quàm nostra districtiùs inhibere ne talia præsumant ulterius attentare, sed illud dumtaxat gratanter accipiant quod sine taxatione fuerit gratis oblatum, injungens Episcopis ut hanc ipsam formam per suas dioceces studeant observare.

TITULUS XXII.

Quæ probationes in simonia productæ recipiantur.

Idem Priori sancti Victoris, magistris L. Bononiensi & Vh. Mediocensi Canonicis.

Lib. 2. epist.
260.

Licet Heli sacerdos in se ipso &c. Et infra. Cum igitur de Abbate Pom-

posiano ea nobis frequentes insinuata fuissent quæ ab honestate regulari nimium dissonabant, inquisitionem eorum viris prudentibus commissimus faciendam, qui cum minimè processissent, ad iteratum sæpe clamorem de communi fratrum nostrorum consilio citavimus ad præsentiam nostram Abbatem & monachos, ut per nos ipsos causa morbi plenius inquisita, plagam ipsam meliùs curarem. Eis igitur ad nostram præsentiam accedentibus, quidam ex Monachis nobis ipsum Abbatem de simonia, perjurio, dilapidatione, ac insufficientia detulerunt. Contra quos cum idem Abbas exciperet quòd denunciationem hujusmodi fraterna correctio secundum regulam evangelicam non præcesserat, & idem constanter assererent quòd correctionem hujusmodi præmississent, licet ad id probandum duorum monachorum juramenta fuissent exhibita, quia tamen super hoc ipso necdum contendere desistebant, nos, ut prædiximus, frequentibus clamoribus excitati, ex officio nostro maluimus inquirere de præmissis, omnes omnino monachos, qui vel cum ipso vel contra ipsum Abbatem accesserant, juramenti vinculo astringentes ut de propositis plenè quam scirent exponerent veritatem, quorum depositiones in scriptis redactæ cum publicatæ fuissent, super illis cœperunt multipliciter disputare. Quia verò tum ex assertione monachorum, tum ex Abbatis confessione cognovimus quòd idem Abbas non modicam summam pœcuniæ relictam à prædecessore suo totam expenderat, & in alia summa majori monasterium obligaverat, nos eum juxta canonicas & legitimas sanctiones propter has & alias præsumptiones quasi de dilapidatione suspectum ab administratione abbatiæ duximus suspendendum. Et quia per testes simonia multis modis contra ipsum Abbatem videbatur esse probata, ipse contra testes multas exceptiones proposuit, super quibus utrinque fuit multipliciter disputatum, aliis asserentibus in crimine simoniæ, sicut in crimine læsæ majestatis, omnes indifferenter tam infames quàm criminosos non solum ad accusandum sed ad testificandum etiam admittendos, cum ad instar publici criminis & læsæ majestatis procedat accusatio simoniæ, multis super hoc & legibus & canonicis allegatis, aliis è contrario respondentibus quòd licet hæc duo crimina quantum ad accusationem quasi paria judicentur, dif-

DD dd iij